

TOELICHTING GAVENTEST

GEBASEERD OP ROMEINEN 12:6-8

Materiaal

© 2003, Stichting Impuls.

Auteur: Pim van Arnhem

Informatie en bestellen

Impuls | van Hamelstraat 62 | 3762 JE Soest | 035-6033344

info@impulsonline.nl | <http://www.impulsonline.nl>

Voor tekstvermeldingen is in het algemeen gebruik gemaakt van de vertaling 1951 van het Nederlands Bijbel Genootschap. Gebruik van andere vertalingen is aangegeven.

Op deze uitgave staat geen andere copyright dan: "copy it right". Het uitgangspunt hiervoor vindt de uitgever in Matt.10:7-8: "Gaaf en predikt en zegt: Het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen. Geneest zieken, wekt doden op, reinigt melaatsen, drijft boze geesten uit. Om niet hebt gij het ontvangen, geeft het om niet." Het materiaal mag dan ook vermenigvuldigd worden, mits u hiervoor een schriftelijke aanvraag doet bij de uitgever en daartoe schriftelijke toestemming ontvangt, het doel van de vermenigvuldiging gemeenteopbouw is, en met de vermenigvuldiging geen commerciële doelen worden nagestreefd of winst wordt gemaakt.

GAVEN VAN DE HEILIGE GEEST

Onze aandacht gaat nu van de gave van de Heilige Geest, Zijn Persoon, naar de gaven van de Heilige Geest: Zijn werkingen door ons heen. De Vader gaf ons de Zoon; de Zoon geeft ons de Heilige Geest; de Geest geeft ons gaven, opdat wij delen in en uitdelen van Zijn heerlijkheid!

Allereerst kijken we naar een overzicht van wat de Bijbel gaven noemt, en plaatsen hier enkele aantekeningen bij.

Rom.12:6-8	1 Cor. 12:4-11	Ef. 4:11	1 Petr.4:11
profeteren	wijsheid	apostelen	spreken
dienen	kennis	profeten	dienen
onderwijzen	geloof	evangelisten	
bemoedigen	genezingen	herders	
geven	wonderen	leraars	
leiding geven	profetie		
barmhartig zijn	onderscheiding		
	talen		
	vertolking van talen		

Sommigen voegen aan deze bekende lijsten de volgende gaven toe:

1 Cor. 7:6-7	1 Cor. 13:3	1 Petr. 4:9	Col. 4:12
ongehuwd zijn	vrijwillige armoede	gastvrijheid	voorbede
	martelaarschap		

Voor we op het functioneren van de gaven ingaan, zullen we enkele aantekeningen bij deze lijsten plaatsen.

Onderscheid in gaven

Als we naar de eerste drie lijsten kijken, dan kunnen we een duidelijk onderscheid maken. De gaven die in de brief aan de Romeinen zijn beschreven, worden wel "motivatiegaven" of "persoonlijkheidsgaven" genoemd. De uitwerking van deze gaven blijkt met de persoonlijkheid van iemand verweven te zijn. Zo heeft iemand die de gave van dienen heeft een andere persoonlijkheid dan iemand die leiding geeft. Hij wordt door andere motieven geleid. Dit zullen we voor elk van de daar genoemde gaven uitwerken.

De gaven die in 1 Cor.12 worden beschreven, zijn niet aan persoonlijkheid gebonden. Het zijn de "spontane gaven", "openbaringsgaven" of "manifestatie gaven" die tijdens de samenkomst (of daarbuiten) functioneren al naar gelang de Geest werkt. Een hier genoemde gave kan dus de ene keer door persoon A en de andere keer door persoon B functioneren, terwijl in dit laatste geval persoon A een andere gave kan worden gegeven. Deze gaven zijn over het algemeen niet blijvend in een persoon. We "hebben" de gave niet, de gave wordt ons geschonken op het moment dat God Zich door die gave wil openbaren. Desondanks kunnen sommigen van deze gaven wel blijvend zijn. Zo kennen veel christen de gave van het spreken

in tongen voor persoonlijk gebruik als permanent aanwezig. Wat evenwel duidelijk door Paulus gezegd wordt, is dat iedereen betrokken kan zijn in dit werk van de Heilige Geest (1 Cor.12:7). Daarom noemen sommigen deze gaven dan ook wel "gemeentegaven".

De opsomming uit Efeze is duidelijk weer anders. In plaats van het Griekse woord "charismata" wordt hier het woord "domata" gebruikt. We zien hier dat Jezus degene is die de gaven geeft. En de gaven zijn geen werkingen of uitingen maar personen die aan de gemeente worden geschonken. Personen die deel uitmaken van het leiderschap van de gemeente. Een evenwichtige gemeente zal alle vijf bedieningen kennen. Deze personen worden overigens niet zozeer voor de genoemde taken aangesteld. Zij worden erkent die bediening te hebben ontvangen.

Dus:

- Motivatiegaven zijn Gods werk in mensen.
- Openbaringsgaven zijn Gods werk door mensen.
- Bedieningsgaven zijn Gods werk door het geven van mensen

Vershil in schijnbaar dezelfde gaven.

Er is soms een verschil tussen schijnbaar dezelfde gaven in verschillende schriftgedeelten. Eén voorbeeld daarvan is profetie. Profeteren komt voor in Rom.12, 1 Cor.12 en Ef.4, in ieder schriftgedeelte wordt echter over een andere vorm profeteren gesproken. 1 Corinthe 12:7, 14:1,39 leert ons dat iedereen, door de Heilige Geest geleid, mag/kan profeteren met een bepaald doel (1 Cor.14:3,31). Dit is de openbaringsgave van profetie. De persoon beschreven in Romeinen heeft een profetisch karakter, we zullen later een profielschets van dit karakter geven. De profeet (Ef.4:11) is een persoon die duidelijk als profeet erkent zal worden en zijn profetie heeft dan ook een ander gezag dan de vorige twee vormen van profetie.

Een ander voorbeeld is het spreken in tongen zoals we dit tegen komen in 1 Cor.12-14. Daar kunnen we onderscheid maken tussen het persoonlijk gebruik van spreken in tongen en openbaar gebruik van tongentaal in de samenkomst.

Instructie over de gaven

Nergens in de Bijbel wordt de indruk gewekt dat het de bedoeling is om een complete opsomming van gaven te geven. De achtergrond van de gavenlijsten is het geven van een voorbeeld over het praktisch aanvullend functioneren van de gaven in het lichaam van Christus. Zo begon Paulus de eerste Corinthebrief met te zeggen dat de gemeente "ten aanzien van geen enkele genadegave te kort komt" (1:7). De teksten waar we nu over spreken zijn gegeven als instructie hoe de gaven mogen functioneren. De achtergrond is de volle uitstorting van de Heilige Geest en het in harmonie laten functioneren van de gaven die al werkzaam zijn. Dat is dan ook onze invalshoek!

HET FUNCTIONEREN VAN DE GAVEN

De gaven van de Heilige Geest hebben wat hun functioneren betreft een duidelijke context. We zullen deze in vier punten uitwerken.

Vader, Zoon en Heilige Geest.

Als we 1 Cor. 12:4-6 lezen, dan zien we een intense eenheid tussen de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Er lijkt een opbouw te zijn:

*"De goddelijke Drie-eenheid is hier beschreven in een toenemende climax, op zo'n manier dat we vanuit de Geest die de gaven schenkt gaan naar de Heer [Christus] die erdoor gediend wordt, en tenslotte naar God, die als de absolute eerste oorzaak en bezitter van alle christelijke krachten de totale som van charismatische gaven uitwerkt in allen die gaven ontvangen."*¹

Dezelfde nadruk zien we terug in Rom. 12:2-5, Ef.4:4-5 en 1 Petr.4:11. De conclusie is dan ook onontkoombaar dat de Drie-enige God achter de gaven staat. Maar, het is de Heilige Geest die Zichzelf openbaart door de gaven (1 Cor.12:7). Daarom zullen we als we de geestelijke gaven in onze gemeente, of ons leven als gelovigen in het algemeen, veronachtzamen, de dynamische aanwezigheid van de Heilige Geest zélf missen. Gaven zijn niet iets kleins, of iets extra van God. Het is God Zelf, de Vader en de Zoon die Zich in de Heilige Geest bekendmaken.

God en mens

In het functioneren van de gaven vinden we zowel een goddelijke als een menselijke betrokkenheid, zowel een geestelijke als een natuurlijke. Aan de ene kant is elke gave een manifestatie van de Heilige Geest; aan de andere kant worden de gaven uitgewerkt door mensen heen. Dit geeft nogal eens aanleiding tot verwarring. Laten we daarom duidelijk zijn: of we nu spreken over de gaven genoemd in Rom.12 of 1 Cor.12-14, alle gaven zijn geestelijk! We moeten gaven nooit verwarren met de:

- talenten die de mens bij zijn geboorte meekrijgt,
- vrucht van de Geest die Hij in ons karakter uitwerkt,
- algemene roeping en verantwoordelijkheid van iedere christen,
- uitingen van het rijk der duisternis.

Omdat in het gebruik van gaven een menselijk aandeel is, kunnen er bedoeld of onbedoeld fouten gemaakt worden. Woorden uitgesproken als profetie kunnen manipulerend werken. Gezichten of beelden kunnen verkeerd geïnterpreteerd worden. Daarom moeten

¹ H.A.W. Meyer, Commentary on the New Testament, First Corinthians (Peabody: Hendrickson, 1983)

openbaringen getoetst worden. We hoeven nooit bang te zijn voor fouten, maar moeten wel open zijn om onze fouten te laten corrigeren!

Gaven en gemeente

Is de context van de schriftgedeelten over gaven de Drie-eenheid en de betrokkenheid van God en mens samen, het is ook het functioneren van de gaven in de gemeente, het Lichaam van Christus. Het doel van de gaven is heel duidelijk: de gemeente op te bouwen, opdat zij tot volwassenheid komt. Volwassenheid kunnen we kenmerken in: geestelijke diepgang, numerieke groei en geografische uitbreiding. Om dit te kunnen bewerken is zowel de samenkomst van grotere groepen christenen nodig als de verwerking in kleine huisgroepen.

Gaven en liefde

*"Liefde is als de noodzakelijke olie die alle gaven gesmeerd laat werken. Paulus richt zich tot een groep kibbelende mensen die niet volgens de liefde te werk zijn gegaan. Hij vertelt ze dat liefde de norm moet zijn, niet de gaven. De liefde, die de maatstaf is, is het hoogste gebod dat Jezus ons gegeven heeft. In de sfeer van onderlinge liefde zullen de gaven onder ons kunnen opbloeien."*²

Tot slot worden de gaven geplaatst in de context van liefde (1 Cor.12:31-14:1). We worden opgeroepen om ernstig te zoeken naar de gaven van de Geest. Het uitoefenen van de gave zal echter haar doel missen als zij functioneert op een plaats waar de vrucht van de Geest niet gegroeid is. De liefde, als kern van de vrucht, is de weg waarover de gaven moeten gaan. Is de liefde er wel, dan kan de volle openbaring van de Heilige Geest door de gaven heen tot zijn doel komen. We mogen dan ook bidden, ernstig zoeken naar en wanhopig verlangen dat alle gaven regelmatig hun weg vinden in de samenkomsten!

² John Wimber, Kevin Springer, Kracht om te groeien (Hoornaar: Gideon, 1991) blz. 182.

MOTIVATIEGAVEN

Zoals we al eerder zagen, zouden we de gaven kunnen verdelen in gemeentegaven, motivatiegaven en bedieningen. Motivatiegaven worden ook wel genade- of persoonlijkheidsgaven genoemd. Laten we eens kijken wat de bijbel over motivatiegaven zegt:

“Want krachtens de genade, die mij geschonken is, zeg ik een ieder onder u: koestert geen gedachten, hoger dan u voegen, maar gedachten tot bedachtzaamheid, naar de mate van het geloof, dat God elkeen in het bijzonder toebedeeld. Want gelijk wij in één lichaam vele leden hebben, en de leden niet alle dezelfde werkzaamheid hebben, zo zijn wij, hoewel velen, één lichaam in Christus, maar ieder afzonderlijk leden ten opzichte van elkander. Wij hebben nu gaven, onderscheiden naar de genade, die ons gegeven is: profetie, naar gelang van ons geloof; wie dient, in het dienen; wie onderwijst, in het onderwijzen; wie vermaant, in het vermanen; wie mededeelt, in eenvoud; wie leiding geeft, in ijver; wie barmhartigheid bewijst, in blijmoedigheid.”

Rom. 12:3-8

We zullen elke door Paulus genoemde gave onder de loep nemen, en kijken welke kenmerken bij die gave naar voren komen. De hier genoemde gaven zijn het die onze persoonlijkheid vorm geven. Het ontdekken van uw gave zal u helpen uw sterke en zwakke kanten te herkennen. Dit zal u vervolgens helpen om uw juiste plekje in de plaatselijke gemeente en het Koninkrijk van God in te nemen. Het kan heel goed zijn dat u zich in meer dan één van de persoonlijkheidsgaven herkent, over het algemeen zal echter één ervan er het meest uitspringen.

We zien dat een aantal van deze gaven betrekking hebben op spreken in het openbaar (profetie, onderwijs, vermaning), terwijl de andere vormen van praktische dienstbaarheid zijn, vaak uitgeoefend op de achtergrond (dienen, geven, leiden, barmhartigheid). Dit komt treffend overeen met wat Petrus schrijft in zijn eerste brief:

“Dient elkander, een ieder naar de genadegave, die hij ontvangen heeft, als goede rentmeesters over de velerlei genade Gods. Spreekt iemand, laten het woorden zijn als van God; dient iemand, laat het zijn als uit kracht, door God verleend, opdat in alles God verheerlijkt worde door Jezus Christus, aan wie de heerlijkheid is en de kracht, in alle eeuwigheid! Amen.”

1 Petr.4:10-11

Zowel Paulus als Petrus geven aan dat iedereen een genadegave ontvangen heeft. We ontvangen de gave om anderen te dienen en om God te verheerlijken!

Voor God is ieder christen dus een essentieel onderdeel van Zijn Koninkrijk. De een is niet belangrijker dan de ander! Niemand is meer of groter dan de ander!

We hebben allemaal onze functie om Zijn Lichaam te kunnen laten functioneren. Juist onze onderlinge verschillen zouden ons eraan moeten herinneren dat we elkaar nodig hebben. We vormen samen het geheel!

Oh, wat een impact zou het hebben op de gemeente als we allemaal de waarheid zouden begrijpen dat we allen een door God gegeven taak in ons leven gekregen hebben en dat God daarbij de capaciteiten, de gaven geeft om die taak te vervullen (zie ook Ef.2:8-10).

Gaventest - gebaseerd op Romeinen 12:6-8

Sommigen zeggen dat we motivatiegaven ontvangen hebben bij onze geboorte. Anderen denken dat motivatiegaven worden geschonken na onze bekering. Beide gedachten hebben een kern van waarheid, beide gedachten zijn aannemelijk. Daarom zou ik de aanwezigheid van motivatiegaven als volgt willen benaderen. Voor onze wedergeboorte zijn motivatiegaven latent in ons aanwezig. Ze zijn wel gegeven, maar functioneren nog niet naar Gods volheid.

GAVENCOMBINATIES

Niet iedereen zal één duidelijk te onderscheiden motivatiegave hebben. Sommigen van ons hebben twee, of zelfs drie gaven die duidelijker dan de andere onze motieven bepalen. We hebben het dan over een combinatie van gaven in onszelf. Ook al zal er uiteindelijk één de grondmotivatie zijn, deze is niet altijd eenvoudig van de andere(n) te onderscheiden. Vervolgens geeft Paulus ons heel duidelijk te verstaan dat we niet alleen in het lichaam zijn. Dus hoe combineren we onze motivatiegaven met elkaar in goede harmonie? Laten we beide vlakken eens iets dieper uitwerken.

Meerdere motivatiegaven in één persoon.

Als u de opdracht "onderzoek uw motivatiegave" hebt gedaan en er zijn twee of drie gaven die er uitspringen, dan mag u ook de opdracht "nuancering van motivatiegaven" maken. En uit deze laatste maakt u die vragen die over de betreffende twee of drie gaven gaan. Deze nuancering kan u helpen een duidelijker onderscheid te maken wat uw basismotivatie is. Neem ook nog eens nauwkeurig de persoonlijkheidsschetsen door. Komt er aan de hand van de nuancering nog niet één motivatiegave duidelijk naar voren, dan kan het zijn dat u er twee of drie heeft.

Vaak zal iemand met meerdere motivatiegaven moeilijk beslissingen kunnen nemen over belangrijke zaken. Om de heel eenvoudige reden dat meerdere motieven een belangrijke rol spelen in zijn besluitvorming.

De combinatie van meerdere motivatiegaven geeft juist ook veel kleur en variatie aan mensen. De preek van een uitgesproken leraar bijvoorbeeld zult u direct herkennen. Puntsgewijs, weinig hedendaagse praktijkvoorbeelden, een algemene uitleg van het Woord die men steeds weer kan doen. En dat is heel goed! Iemand met een sterke combinatie van profetie en onderwijs daarentegen zal zijn preek veel meer concentreren rond een specifieke boodschap van God, voor die dag op die plaats, vaak om mensen tot keuzen te leiden, om zonden aan de oppervlakte te krijgen, maar wel met een diepe bijbelse onderbouwing. Hij die de gave van leraar heeft met bemoediging zal weer op een andere wijze preken. Zijn motivatie is om door het Woord heen mensen stappen aan te reiken hoe ze verder kunnen groeien, hen op te bouwen, te motiveren. Zij zullen veel gebruik maken van persoonlijke en hedendaagse voorbeelden.

Een ander voorbeeld is iemand met de gave van leiderschap, die de gave van barmhartigheid als tweede gave heeft. Deze leider zal zich primair richten op het welzijn van de medewerkers! Is er eenheid in het team, voelen mensen zich prettig, bevinden ze zich op de juiste plaats? Terwijl de leider die dienen als ondersteunende gave heeft zeer werkgericht zal zijn. En deze combinatie zal ertoe leiden dat hij het moeilijk vindt om te delegeren. Dus degenen onder ons die meerdere motivatiegaven hebben zullen enerzijds veelzijdig zijn in hun benadering, maar anderzijds zullen zij regelmatig met zichzelf in conflict komen.

Motivatiegaven laten functioneren met elkaar.

We zullen het er allemaal mee eens zijn dat gaven zijn gegeven om elkaar aan te vullen. Toch zullen de meeste van ons in de praktijk hun manier van benaderen (hun motivatiegave) als norm stellen als ze naar anderen kijken. Zo vind de bemoediger de leraar saai; de leraar praktisch dienen minder geestelijk, de barmhartige de profeet veel te direct en te hard, enzovoorts. Om dit te voorkomen is het zo enorm belangrijk dat we niet alleen onze eigen motivatiegave leren kennen, maar ook de motivatiegave van de ander. Dan zullen we elkaar leren begrijpen. Dan kunnen we elkaar ruimte geven. En dan kunnen we elkaar leren aanvullen.

Even een karakteristiek voorbeeldje over hoe gaven in harmonie kunnen functioneren. We organiseren een conferentie, waarvan we geloven dat God er een specifieke boodschap mee wil doorgeven. Deze specifieke boodschap wordt gegeven door een profeet. De boodschap, voor dat bepaalde moment, kan prachtig aangevuld worden door een stukje theoretische aanvulling van de leraar en een stappenplan voor geestelijke groei van de bemoediger. De dienst zal goed georganiseerd worden door de leider, waarin dienaren alles keurig netjes en verzorgd klaarmaken, mensen hartelijk worden ontvangen door barmhartigen terwijl de conferentie financieel mogelijk wordt gemaakt door de gever. Ideaal toch?!

Slotopmerkingen

Het kan heel goed zijn dat u een bepaalde rol aanneemt, of een positie of baan hebt die niet bij uw motivatiegave past. Zo kan iemand manager zijn in een bedrijf op topniveau, die de gave van dienen heeft. Dit zal voortdurend tot conflicten leiden bij deze persoon. Hij zal moeilijk grote projecten aankunnen, want hij kan nauwelijks de lange termijnvisie in kleine brokken verdelen. Hij heeft moeite om te delegeren, wat vaak resulteert in manipulerend, controlerend leiderschap.

Hier tegenover staat iemand die leiding geven als gave heeft, maar door gebrek aan mensen of door een verwachtingspatroon (de voorgangers doen alles), zich in een praktisch dienende rol heeft begeven. Ook dit zal voortdurend tot conflict leiden, omdat deze persoon heel goed zou kunnen en willen delegeren, maar er is niemand aan wie hij dit kan doen. Daardoor raken deze mensen uitgeput.

Paulus moedigt ons aan om ons te bewegen in onze motivatiegave. Stel bijvoorbeeld dat u leiding geeft aan het kinderwerk omdat daarvoor niemand beschikbaar was. U heeft echter de gave van het dienen. Misschien past dit kinderwerk bij u, maar het kan ook zijn dat u door deze cursus ontdekt dat u veel liever praktisch werk doet, stoelen klaarzet, zorgt dat de zaal op orde is of iets dergelijks. Als u dit ontdekt, zou het heel goed zijn om daarover te praten met uw oudsten of voorgangers. Ga erover in gesprek met elkaar! Het is Gods doel voor uw leven dat u op de juiste plaats in de gemeente komt.

Doordat we onze gaven leren kennen zullen we meer vrijheid ervaren om op redelijke wijze "nee" te zeggen tegen bepaalde taken, teneinde ons op andere plaatsen volledig en met vreugde in te kunnen zetten.

Gaventest - gebaseerd op Romeinen 12:6-8

Natuurlijk kan het zo zijn dat u van uzelf denkt een bepaalde gave te hebben ontvangen, maar dit wordt door de gemeente niet bevestigd. Wees dan heel ontspannen, misschien heeft u het mis en verlangt u een bepaald iemand te zijn, of u projecteert de gaven van iemand die u hoog acht op uzelf. God heeft voor een ieder van u een eigen weg, met Zijn eigen toerusting daarin. Ga, biddend, zoekend verder om te ontdekken wat God u wel gegeven heeft.